

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та публічного управління

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІ історії, права та
міжнародних відносин

Олександр ЖУКОВ

«29» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ ТА ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність D8 Право

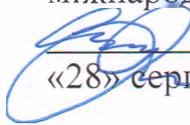
Освітньо-професійна програма Право

Перший рівень вищої освіти

Мова навчання українська

ПОГОДЖЕНО

Голова науково-методичної
комісії ННІ історії, права та
міжнародних відносин

Світлана МОЦАК

«28» серпня 2025 р.

Суми – 2025

Укладач:

Іваній О.М. – кандидат педагогічних наук, доцент

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри права та публічного управління

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

кандидат педагогічних наук, доцент

Олена ІВАНІЙ

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Бакалавр	Обов'язкова
		Рік підготовки:
4-й		
Семестр		
8-й		
Лекції		
32 год.		
Практичні, семінарські		
36 год.		
Лабораторні		
–		
Самостійна робота		
80 год.		
Консультації		
2		
Загальна кількість годин – 150		Вид контролю: залік

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Електронне урядування та цифрові технології» є формування у майбутніх юристів системи знань про правові, організаційні та технологічні засади функціонування електронного урядування, розвиток навичок застосування сучасних цифрових інструментів у сфері права та публічного управління, а також здатності забезпечувати правовий супровід процесів цифровізації суспільства.

Завданням дисципліни є отримання студентами знань категорійно-понятійного апарату проблематики інформаційного суспільства та електронного урядування; загальні принципи, методи та моделі електронного урядування; класифікацію, ієрархію та систему адміністративних послуг; нормативно-правові засади забезпечення розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування; сутність, значення та основні етапи формування електронного уряду в Україні; основні принципи, напрями і механізми трансформації системи публічного управління в Україні у відповідності з вимогами інформаційного суспільства; організаційну систему управління впровадженням електронного урядування в Україні.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою *загальних компетентностей*:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності.

ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою *спеціальних компетентностей*:

СК 9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК 10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 18. Знання і розуміння основ наукового пізнання.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**, а саме: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Навчання спрямоване на комплексну реалізацію практичної, когнітивно-освітньої, професійної та виховної мети, а саме:

- **практична** – формування у студентів умінь та навичок використання сучасних електронних сервісів у правовій діяльності (електронне судочинство, електронний документообіг, електронні довірчі послуги, робота з державними реєстрами та порталами публічних послуг);

- **когнітивно-освітня** – засвоєння теоретичних знань про сутність та принципи електронного урядування, міжнародні та національні стандарти у сфері цифровізації, правові аспекти функціонування інформаційних систем, забезпечення кібербезпеки та захисту персональних даних;

- **професійна** – розвиток здатності застосовувати набуті знання та навички у майбутній юридичній практиці, здійснювати правовий аналіз цифрових процесів, забезпечувати юридичний супровід діяльності суб'єктів права в умовах цифрового середовища;

- **виховна** – формування у студентів правової культури, інформаційної етики, відповідальності за використання цифрових технологій, поваги до прав людини в умовах цифровізації та усвідомлення значення інновацій для розвитку правової держави та громадянського суспільства.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Електронне урядування та цифрові технології» має міждисциплінарний характер. Студент має володіти такими попередніми знаннями та вміннями: у сфері права – базові знання з теорії держави і права, конституційного права та адміністративного права, розуміння системи органів державної влади та місцевого самоврядування; у сфері інформаційних технологій: елементарні навички роботи з комп'ютером, мережевими сервісами та прикладними програмами, розуміння базових принципів інформаційної безпеки, конфіденційності даних і захисту персональної інформації, ІКТ; у сфері правового регулювання інформаційних відносин: ознайомлення з основними положеннями законодавства України про інформацію, електронні документи та електронні довірчі послуги; базові знання про міжнародні стандарти у сфері захисту даних і електронного врядування.

3. Результати навчання за дисципліною

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН 16. Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Загальна кількість балів – 100.

- Поточний контроль (лекції + практичні) – 60 балів
- Самостійна робота – 40 балів

Поточний контроль – 60 балів

- **Відвідування та активність на заняттях – 10 балів**
  - ✓ 9–10 б. – постійна активність, участь у дискусіях;
  - ✓ 7–8 б. – нерегулярна активність, але відповіді в цілому правильні;
  - ✓ 5–6 б. – рідкісні виступи;
  - ✓ <5 б. – відсутність активності.
- **Виконання практичних завдань (розбір кейсів, моделювання ситуацій, робота з електронними платформами) – 30 балів**
  - ✓ 27–30 б. – завдання виконані повністю, з аналізом і аргументацією;
  - ✓ 23–26 б. – завдання виконані правильно, але не глибоко;
  - ✓ 18–22 б. – поверхові відповіді, є прогалини;
  - ✓ <18 б. – слабке або відсутнє виконання.
- **Міні-тести/опитування за темами (онлайн чи письмово) – 20 балів**
  - ✓ 18–20 б. – 90–100% правильних відповідей;
  - ✓ 15–17 б. – 70–89%;
  - ✓ 12–14 б. – 50–69%;
  - ✓ <12 б. – <50%.

Самостійна робота – 40 балів

- **Конспекти та відповіді на контрольні питання до тем – 10 балів**
  - ✓ 9–10 б. – системність, аналіз джерел;
  - ✓ 7–8 б. – відповіді здебільшого повні;
  - ✓ 5–6 б. – поверхові записи;
  - ✓ <5 б. – відсутність виконання.

- **Індивідуальне завдання / міні-проект (наприклад: аналіз порталу «Дія», робота з системою «Електронний суд», підготовка юридичного документа з КЕП) – 15 балів**
  - ✓ 13–15 б. – високий рівень виконання, з прикладами практичного застосування;
  - ✓ 10–12 б. – виконано коректно, але без глибини;
  - ✓ 7–9 б. – часткове виконання;
  - ✓ <7 б. – відсутність/недостатність виконання.
- **Робота з кейсами (аналіз судових рішень, цифрових доказів, правового регулювання AI тощо) – 15 балів**
  - ✓ 13–15 б. – повний та обґрунтований аналіз;
  - ✓ 10–12 б. – частковий аналіз;
  - ✓ 7–9 б. – поверховий розгляд;
  - ✓ <7 б. – відсутність виконання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Оцінка «відмінно» ставиться коли студент має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.
82 – 89	Оцінка «добре» ставиться коли студент має гнучкі знання в межах навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
74 – 81	Оцінка «добре» ставиться коли студент знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.
64 – 73	Оцінка «задовільно» ставиться коли студент відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.
60 – 63	Оцінка «задовільно» ставиться коли у студента відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.
35 – 59	Оцінка «не задовільно» ставиться коли студент не логічно та незрозуміло відтворює навчальний матеріал.

1 – 34	Оцінка «не задовільно» ставиться коли студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.
--------	---

Розподіл балів

Розділ 1		Розділ 2			Розділ 3		Розділ 4		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10
Поточний контроль									
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Самостійна робота									
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Разом									
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	задовільно
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

В Університеті передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normativno-pravova-baza>).

5. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Електронне урядування та цифрові технології» складається з 4 розділів:

Розділ 1. Теоретико-правові основи електронного урядування

Розділ 2. Електронні сервіси та документообіг

Розділ 3. Електронне правосуддя та цифрова демократія

Розділ 4. Безпека та інновації у сфері цифрових технологій

6. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

6.1. Тематичні розділи

Розділ 1. Теоретико-правові основи електронного урядування

Тема 1. Вступ до електронного урядування: сутність, принципи, моделі

Поняття «електронне урядування» та його завдання. Основні принципи е-урядування (прозорість, доступність, ефективність). Моделі взаємодії: G2C, G2B, G2G, G2E. Переваги та виклики впровадження електронного урядування.

Тема 2. Нормативно-правове забезпечення цифровізації та е-урядування в Україні і світі

Конституційні засади електронного урядування. Закони України у сфері цифровізації (про е-документи, е-підпис, відкриті дані тощо). Міжнародно-правові акти та стандарти (ООН, ЄС, OECD). Гармонізація українського законодавства з європейськими нормами (GDPR, eIDAS).

Розділ 2. Електронні сервіси та документообіг

Тема 3. Електронні послуги для громадян та бізнесу: портал «Дія»

Поняття електронної послуги та її види. Державні цифрові платформи в Україні. Функціональні можливості порталу «Дія». Правовий статус цифрових документів у мобільному застосунку.

Тема 4. Електронна ідентифікація та кваліфікований електронний підпис

Методи електронної ідентифікації: ID-картка, MobileID, BankID. Кваліфікований електронний підпис (КЕП): поняття, види, сфера використання. Правові наслідки застосування КЕП. Механізм перевірки електронного підпису.

Тема 5. Юридична сила електронних документів

Поняття та структура електронного документа. Правові вимоги до е-документів в Україні. Умови, за яких електронний документ має юридичну силу. Проблеми збереження та автентичності електронних документів.

Розділ 3. Електронне правосуддя та цифрова демократія

Тема 6. Електронне правосуддя: система «Електронний суд»

Поняття та призначення системи «Електронний суд». Реєстрація та ідентифікація користувачів у системі. Процесуальні документи в електронній формі. Судова практика застосування електронних доказів.

Тема 7. Відкриті дані, прозорість та участь громадян

Поняття та принципи відкритих даних. Національні портали відкритих даних. Механізми забезпечення прозорості діяльності органів влади. Електронні петиції та консультації з громадськістю.

Розділ 4. Безпека та інновації у сфері цифрових технологій

Тема 8. Кібербезпека та захист персональних даних

Основні поняття та види кіберзагроз. Законодавче забезпечення кібербезпеки в Україні. Захист персональних даних: права та обов'язки суб'єктів. Практичні механізми захисту інформації юристом.

Тема 9. Цифрові докази та їх використання у судовій практиці

Поняття та класифікація електронних (цифрових) доказів. Вимоги до форми та змісту цифрових доказів. Допустимість та достовірність електронних доказів у суді. Судова практика використання цифрових доказів.

Тема 10. Перспективи використання штучного інтелекту у сфері права

Поняття та види штучного інтелекту. Застосування AI у юридичній діяльності (аналітика, документообіг, прогнозування). Етичні та правові проблеми використання AI. Міжнародний досвід правового регулювання AI (ЄС, США).

У межах курсу «Електронне урядування та цифрові технології» передбачається проведення гостьових та бінарних лекцій на підставі укладених угод про співпрацю.

Позааудиторні заняття. Передбачається можливість у межах вивчення навчальної дисципліни виїзних занять – на базі органів державної влади або участь у конференціях, форумах, круглих столах.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

№ з/п	Назва розділу/теми	Кількість годин
Розділ 1. Теоретико-правові основи електронного урядування		
1	Вступ до електронного урядування: сутність, принципи, моделі	2
2	Нормативно-правове забезпечення цифровізації та е-урядування в Україні і світі	2
Розділ 2. Електронні сервіси та документообіг		
3	Електронні послуги для громадян та бізнесу: портал «Дія»	4
4	Електронна ідентифікація та кваліфікований електронний підпис	4
5	Юридична сила електронних документів	4
Розділ 3. Електронне правосуддя та цифрова демократія		
6	Електронне правосуддя: система «Електронний суд»	4
7	Відкриті дані, прозорість та участь громадян	4

Розділ 4. Безпека та інновації у сфері цифрових технологій		
8	Кібербезпека та захист персональних даних	4
9	Цифрові докази та їх використання у судовій практиці	2
10	Перспективи використання штучного інтелекту у сфері права	2
	Всього годин	32

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до електронного урядування: сутність, принципи, моделі	2
2	Нормативно-правове забезпечення цифровізації та е-урядування в Україні і світі	2
3	Електронні послуги для громадян та бізнесу: портал «Дія»	4
4	Електронна ідентифікація та кваліфікований електронний підпис	4
5	Юридична сила електронних документів	4
6	Електронне правосуддя: система «Електронний суд»	4
7	Відкриті дані, прозорість та участь громадян	4
8	Кібербезпека та захист персональних даних	4
9	Цифрові докази та їх використання у судовій практиці	4
10	Перспективи використання штучного інтелекту у сфері права	4
	Всього годин	36

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сайтові портали органів центральної державної влади	8
2	Сайтові портали органів регіональної та місцевої державної влади	8
3	ІС «Вулик»	10
4	Міжнародні партнери України у сфері розвитку е-урядування: проекти, програми, ініціативи	10
5	Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування	8

6	Системи автоматизації діловодства органів державної влади	10
7	Електронний документообіг як елемент електронного урядування	10
8	Електронно-цифровий підпис як інструмент надання юридичної сили електронним документам	8
9	Захист інформації в державних та муніципальних інформаційних системах	4
10	Цифрова нерівність при впровадженні системи електронного урядування	4
	Всього	80

6.3. Теми індивідуальних проєктів

1. Електронне урядування як інструмент забезпечення принципу верховенства права в Україні.
2. Порівняльний аналіз моделей електронного урядування в країнах ЄС та Україні.
3. Електронні довірчі послуги та їх правове регулювання.
4. Використання системи «Електронний суд» у юридичній практиці.
5. Правові засади функціонування Єдиного державного вебпорталу електронних послуг «Дія».
6. Електронна демократія: правові механізми забезпечення участі громадян у прийнятті рішень.
7. Проблеми захисту персональних даних в умовах цифровізації публічних сервісів.
8. Міжнародні стандарти у сфері електронного урядування (на прикладі документів ООН, Ради Європи, ЄС).
9. Використання блокчейн-технологій у сфері права та публічного управління.
10. Електронне урядування в умовах воєнного стану: виклики та перспективи для України.
11. Судова практика України щодо електронних доказів у цивільних і кримінальних справах.
12. Моделі цифровізації послуг органів місцевого самоврядування.
13. Правові проблеми кібербезпеки державних електронних сервісів.
14. Використання штучного інтелекту в системі правосуддя: міжнародний досвід і перспективи для України.
15. Електронний документообіг у правовій діяльності: правове регулювання та практика.

Дотримання академічної доброчесності

У СумДПУ імені А.С. Макаренка політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, а також відповідальність за допущення проявів академічної недоброчесності регламентуються Кодексом академічної

добросовісності СумДПУ імені А.С. Макаренка. Порушеннями академічної добросовісності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

За порушення академічної добросовісності під час вивчення навчальної дисципліни «Електронне урядування та цифрові технології» здобувачі освіти можуть бути притягнені до таких видів академічної відповідальності, як: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми. Списування під час контрольних (модульних) робіт заборонено (у тому числі із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час проходження онлайн тестування.

Академічна мобільність

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи.

Засоби адаптації викладання дисципліни до потреб здобувачів з обмеженими можливостями здоров'я

При необхідності в освітньому процесі застосовуються методи і технології, що полегшують сприйняття інформації особами з обмеженими можливостями здоров'я:

- створення текстової версії будь-якого нетекстового контенту для його можливого перетворення в альтернативні форми, зручні для різних користувачів;
- створення контенту, який можна представити у різних видах без втрати даних або структури, передбачити можливість масштабування тексту та зображень без втрати якості, передбачити доступність управління контентом з клавіатури;
- створення можливостей для здобувачів сприймати одну і ту ж інформацію з різних джерел (наприклад, так, щоб особи з порушеннями слуху отримували інформацію візуально, з порушеннями зору – аудіально);
- застосування програмних засобів, що забезпечують можливість освоєння навичок і умінь, що формуються дисципліною, за рахунок альтернативних способів, в тому числі віртуальних лабораторій і імітаційних технологій;
- застосування дистанційних освітніх технологій для передачі інформації, організації різних форм інтерактивної контактної роботи учня з викладачем, у тому числі вебінарів, які можуть бути використані для проведення віртуальних лекцій з можливістю взаємодії всіх учасників дистанційного навчання, проведення семінарів, виступи з доповідями і захисту виконаних робіт, проведення тренінгів, організації колективної роботи;
- застосування дистанційних освітніх технологій для організації форм поточного та проміжного контролю;

- збільшення тривалості здачі особою з обмеженими можливостями здоров'я форм проміжної атестації по відношенню до встановленої тривалості їх здачі:
- тривалості здачі іспиту, що проводиться в письмовій формі, – не більше, ніж на 90 хвилин;
- тривалості підготовки здобувача до відповіді на іспиті, що проводиться в усній формі – не більш, ніж на 20 хвилин.

Даний перелік може бути конкретизований у залежності від контингенту здобувачів.

Матеріали, які розміщено на платформі Moodle: опис електронного курсу, робоча програма навчальної дисципліни; рекомендована література та посилання на Інтернет-ресурси; матеріали лекцій, методичні рекомендації до практичних занять, завдання до самостійної роботи студентів.

7. Рекомендовані джерела інформації

1. Europe's Digital Decade. European Commission : website. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/europes-digital-decade>
2. Амосов О. Ю. Сучасні рейтингові оцінки розвитку електронного урядування та інформаційного суспільства / О.Ю. Амосов, Л. Ю. Гордієнко, Н. В. Ющенко // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 1 (62) : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2020. С. 13 – 27.
3. Білецька М. О. Досвід зарубіжних країн у сфері надання електронних публічних послуг. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 11/2023. С. 312-314.
4. Дикань О. В., Крихтіна Ю. О., Сторожилова У. Л. Цифровий розвиток та електронна демократія: Конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2023. 89 с.
5. Довгий, С.О., Копійка О.В. ІТ-інфраструктура як базова складова цифрової трансформації. Київ: ТОВ «Юстон». 2023. 458с.
6. Емін Наджафлі. Цифрова держава в контексті правової реформи в Україні: теоретико-правовий аспект. *Право і безпека*. 2022. № 2 (85). С. 202-217. <https://doi.org/10.32631/pb.2022.2.19>
7. Ефективна цифрова держава. Урядовий портал. Єдиний вебпортал органів виконавчої влади : вебсайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/divalnist/prioritytety-uriadu/efektyvna-tsvfrova-derzhava>
8. Жадан О. В. Електронне урядування як платформа розвитку цифровізації
9. Іванцов С. В. Стратегічні засади та напрями розвитку цифрової економіки в Україні в умовах європейської інтеграції. *Актуальні проблеми економіки*. № 12 (282). 2024. С. 138-146.
10. Ковалів М.В., Єсімов С.С. Правові аспекти цифрової трансформації судової системи України. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 3. С. 114–125. URL: https://visnyk.lduvs.edu.ua/article/view/kv_2023_3_114

11. Корчак Наталія, Рачинський Анатолій, Ларіна Наталія. Цифрова трансформація та електронне врядування: наукові підходи дослідження в сфері публічного управління та адміністрування. Аспекти публічного управління. Том 11, № 3, 2023. <https://doi.org/10.15421/152334>
12. Костюченко Я. М. Досвід правового регулювання розвитку цифрової економіки на прикладі провідних країн світу. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. №3, 2021. С. 189-194. <https://doi.org/10.15421/392171>
13. Куцепал Д.В. Право на забуття в інформаційному суспільстві: теорія і практика застосування. Інформаційне право. 2024. № 2. С. 58–67. URL: <https://ilaw.net.ua/ua/article/pravo-na-zabuttva>
14. Л. О. Українська, Н. І. Шифріна. Цифрові трансформації в системі державного управління. *Економіка та управління національним господарством*. № 78-79 (2022). <https://doi.org/10.18664/btie.78-79.282641>
15. Л.В. Заславська. Правове забезпечення застосування цифрових технологій в умовах трансформації суспільства. *Інформація і право*. № 3(46) (2023). [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2023.3\(46\).287151](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2023.3(46).287151)
16. Луценко В. Р., Пікуля Т. О. Правове забезпечення цифрової трансформації в Україні. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. Серія ПРАВО. Випуск 81: частина 1. 2024. С. 61-67.
17. Луценко В.Р., Пікуля Т.О. Правове забезпечення цифрової трансформації в Україні. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*, 2024. С. 61-67. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.81.1.9>
18. М. С. Міхровська. Цифрове урядування в Україні – новий погляд. *Актуальні проблеми держави і права*. 2022. С. 42-48. <https://doi.org/10.32782/apdp.v95.2022.6>
19. Малафеев С. О., Іваній О. М. Аналіз стратегій та програм діджиталізації публічного управління в Україні. *Електронне наукове видання «Публічне адміністрування та національна безпека»*. 2024. № 10. URL: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2024-10-10426>
20. Малафеев С. О., Іваній О. М. Розвиток електронних сервісів для громадян та бізнесу. *Наукові перспективи* (Серія «Державне управління»): журнал. № 10(52) 2024. С. 236-248
21. Маньгора В.В., Михальчук Ю.О. Використання цифрових технологій у праві: перспективи та виклики. *Інформація і право*. № 4(47)/2023. С. 147-158.
22. Н. Б. Проданюк. Правові основи надання цифрових послуг: національний та міжнародний досвід. *Академічні візії*. Випуск 40/2025. С. 1-7. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15262159>
23. О. Р. Балацька, І. М. Кушнір. Принцип верховенства права в епоху цифровізації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. Том 1 № 89 (2025). С. 11-16. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.89.1.1>
24. Петренко Н. О., Машковська Л. В. Цифровізація державних адміністративних послуг в Україні: нормативно-правові аспекти. *Право і суспільство* № 2 / 2020. <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.2-1.18>

25. Про схвалення Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2024 р. № 1351-р. Київ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1351-2024-%D1%80#n14>

26. Савченко Дмитро, Іваній Олена. Шляхи до успішного впровадження електронного урядування: подолання проблем та викликів. THEORETICAL AND APPLIED ASPECTS OF PUBLIC ADMINISTRATION IN THE RULE OF системи надання адміністративних послуг. *Теорія та практика державного управління* 2 (79) / 2024. <http://doi.org/10.26565/1727-6667-2024-2-03>

27. Соколовська О. О. Адаптація зарубіжного досвіду використання цифрових технологій в органах місцевого самоврядування: дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.04. Дніпро, 2021. 250 с.

28. Терела М.А. Електронне урядування і цифровий простір: напрямки розвитку в Україні. *Право та державне управління*. 2025 р., № 1. С. 340-345. URL: <https://doi.org/10.32782/pdu.2025.1.47>

29. Тетяна Шестаковська. Аналіз тенденцій та викликів впливу цифрових технологій на публічне управління. *Economic Synergy*. № 2 (2023). <https://doi.org/10.53920/ES-2023-2-1>

30. Троїцький А.М., Іваній О.М. Цифрова участь громадян у публічному управлінні: виклики та перспективи для України. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. Випуск 45. 2025. С. 28-32. URL: <https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2025/45-2025/7.pdf>

31. Цифрова економіка. Підручник / Т.І. Олешко, Н.В. Касьянова, С.Ф. Смерічевський та ін. К.: НАУ, 2022. 200 с.

32. Чукут С.А., Загвойська О.В., Цимбаленко Я.Ю. Основи електронного урядування. Навчальний посібник. КПП ім. І.Сікорського. 2022. 268с.

33. Шматков Д.І. Правові аспекти змісту цифрової компетентності: систематичний огляд літератури. *Право та інноваційне суспільство*. 2021. № 1. С. 169–176.

34. Юрій Кальниш, Олена Іваній, Станіслав Малафеев. Особливості впливу діджиталізації на прозорість та підзвітність органів влади. *Актуальні питання у сучасній науці* №5(23)2024. С. 253-265. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-5\(23\)-253-265](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-5(23)-253-265)